

САВРЕМЕНО НАОРУЖАЊЕ И ВОЈНА ОПРЕМА
СОВРЕМЕННОЕ ВООРУЖЕНИЕ И ВОЕННОЕ ОБОРУДОВАНИЕ
MODERN WEAPONS AND MILITARY EQUIPMENT

Девети међународни сајам наоружања и војне опреме
„Партнер 2019”

Међународни сајам наоружања и војне опреме „Партнер 2019” ове године трајао је од 25. до 28. јуна у халама 1 и 4 Београдског сајма, односно на отвореном простору испред хале 1.

Покровитељ сајма „Партнер 2019” традиционално је Министарство одбране Републике Србије, суорганизатор јавно предузеће „Југоимпорт СДПР”, које ове године обележава 70 година постојања, а извршни организатор је Београдски сајам. Ове године наступило је укупно 128 излагача, од којих је 96 било из Републике Србије.

Отварање овогодишњег сајма обележила је и примопредаја првог хеликоптера „Н-1145М” Ратном ваздухопловству и противваздухопловној одбрани Војске Србије. Значајно је истаћи и да је овом приликом извршни директор компаније „Airbus Helicopters” уручио сертификат за одржавање хеликоптера типа „газела” Ваздухопловном заводу „Мома Станојловић”.

Основни циљ сајма јесте представљање наоружања и војне опреме националних произвођача и произвођача из иностранства, остваривање пословне и научне сарадње, размена искустава између стручњака из ове области, односно стварање позитивног амбијента за покретање иницијатива за сарадњу и разумевање.

Противтенковски систем „РАЛАС”, монтиран на вишенаменско возило 8×8 из серије „Лазар”, произвођача „Југоимпорт СДПР”. Фото: Милош Јевтић

Међу излагачима из Републике Србије централно место свакако је припало јавном предузећу „Југоимпорт СДПР”. Представљени су различити системи, попут ракетног система „АЛАС”, намењеног за гађање покретних и непокретних циљева на копну и води, затим самоходна хаубица „НОРА Б - 52”, калибра 155 mm, модернизована борбено-оклопна возила 4×4 „М- 11”, „М-15” у различитим конфигурацијама,¹ вишенаменска возила точкаши 8×8 из серије „Лазар” у различитим моделима и конфигурацијама, међу којима је посебно интересантно било приметити конфигурацију са противтенковским ракетним системом „РАЛАС”, који располаже двома платформама са по четири контејнера. Систем је примарно намењен за дејства против тенкова, оклопљених возила, утврђења и командних центара непријатеља, а може се монтирати и на хеликоптере, оклопна возила и мања пловила. Увек запажено је и вишенаменско оклопно борбено возило 4×4 „М-16 Милош”, које је било изложено са даљински управљаном борбеном станицом ДУБС.

Своје производне програме представили су и „Застава оружје”, „Први партизан а.д.”, „ППТ – наменска а.д.”, „Јумко а.д.”, „Телеоптик жироскопи д.о.о.”, „Трајал корпорација а.д.”, „Sova Night Vision Systems д.о.о.”, „Хорус д.о.о.”, „Демакс д.о.о.” и бројни други. Гужва и велико интересовање лако се уочавала на штанду „Техничког ремонта а.д.” из Братунца, из Републике Српске, посебно за полуаутоматске пиштоље из серије „РС9 Вампир”, у калибру 9 mm Parabellum, односно за вишенаменско оклопно возило „Деспот”.

Полуаутоматски пиштољ „РС9 Вампир” у калибру 9 mm. Фото: Милош Јевтић

¹ На отвореном простору, испред хале 1, посетиоци су се могу упознати са карактеристикама БОВ-а која су на задужењу у јединицама Жандармерије Републике Србије, односно Специјалне антитерористичке јединице (САЈ).

На штанду произвођача „Јумко а.д.“ били су изложени различити комплекти опреме, поред осталих, комплет намењен јединицама Жандармерије, као и комплет заштитне балистичке опреме „Т – 18”², који је испоручен јединицама Специјалне бригаде, а који укључује „High Cut” балистички шлем са IIIА нивоом балистичке заштите, носач балистичких плоча (енг. plate carrier) са нивоом заштите IV (Stand Alone), заштитне балистичке наочаре, заштитни балистички појас са опасачем и друге елементе тактичке опреме. Излагач „Демакс д.о.о.” представио је феноменалне системе реномираних произвођача попут „SIG Sauer”, „Steyr Arms”, као и „Česká zbrojovka Uherský Brod”, па су се присутни могли упознати са атрактивном „Steyr SSG M1”, у калибру .308 Winchester, затим аутоматским пушкама из серије „SIG 516” у моделима „G2”, „Patrol FDE”, оба у калибру 5,56 mm НАТО, као и системима „MPX” у калибру 9 mm и „MCX” у калибру 5,56 mm, полуаутоматским пиштољем „CZ P – 07” и др. Веома интересантан био је и систем необичног изгледа „DroneGun Tactical”, произвођача „DroneShield Ltd”, који се користи за преузимање контроле над даљински управљаном беспилотном летелицом типа „дрон” и њеним приземљивањем. Палета „Заставе оружје” је ове године била богатија за модуларни систем аутоматске пушке „М-17”, намењен за два пушчана калибра – 7,62×39 mm, односно 6,5×39 mm Грендел.

Део програма „Tactix”, произвођача „Хорус д.о.о.” Фото: Милош Јевтић

² Већина елемената овог комплекта израђена је у дигиталној маскирној шари „М- 10”, док је неколико, нпр. заштитне рукавице, израђено у једнобојној зеленој нијанси.

Пријатно изненађење овогодишњег сајма „Партнер 2019” свакако је програм „Tactix”, који је по први пут представио „Хорус д.о.о.”. Наиме, у питању је производни програм намењен за професионалне припаднике полиције и војске, пре свега за припаднике јединица за специјалне намене. Производи програма креирани су према највишим светским стандардима, те и не чуди што обједињавају нека од тренутно најбољих решења у свету, неоправдано незаступљена на овим просторима. Примера ради, носач плоча типа „N-1”, израђен од материјала „Cordura 5000”, опремљен је и системом за брзо одбацивање „2M ROC/80”. Поред носача плоча, програм укључује и тактичке панталоне „P-5 SCP”, „P-6 Spec Ops”, „P-2EVO”, борбене дуксеве различитих модела, тактичке јакне, ранчеве и др. Исти произвођач је и званични дистрибутер „LOWA” обуће за Републику Србију.

Међу произвођачима из иностранства и ове године се могу посетити штандови веома познатих имена, што, поред осталог, потврђује и међународни углед овог сајма. Посетиоци се могу информисати о реномираним рефлексним нишанима произвођача „Aimpoint AB”, који су веома познати и заступљени у Републици Србији, затим системима „Safran Vectronix ag”, „Safran Electronics and Defense”, „Surefire LLC”, „Wiley X Emea LLC”, сачмарицама сјајне репутације италијанске компаније „Benelli Armi Spa”, као и пушкама за прецизно гађање изузетног квалитета, финске „Sako Ltd”. Фински произвођач представио је и системе са мануелним репетирањем³ – „TRG 22 A1”, „M10”, као и „TIKKA T3x TAC A1”.

Милош М. Јевтић (Miloš M. Jevtić), уредник сајта specijalne-jedinice.com,
e-mail: info@specijalne-jedinice.com,
ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0002-1305-7618>

Новости из Републике Српске: полуаутоматски пиштољ „РС9 Вампир”

Почетком 2019. године међу новостима у области одбрамбене индустрије на овим просторима значајну пажњу привукла је вест о завршним фазама развијања једног озбиљног, веома интересантног пројекта, са изузетним потенцијалом.

Наиме, Технички ремонт из Братунца⁴ у Републици Српској је након „три године развоја, усаглашавања и тестова” тржишту понудио систем полуаутоматског пиштоља звучног назива – „РС9 Вампир”. Захваљујући доброј вољи и професионализму руководства предузећа, аутор чланка

³ Енг. bolt action.

⁴ Предузеће је основано 1955. године као државно предузеће за одржавање, поправку и ремонт моторних возила. Вишедеценијски развој и иновације у производном програму означили су Технички ремонт као поузданог партнера и веома важан елемент у систему националне безбедности и одбране Републике Српске.

имао је привилегију да се детаљније упозна са радовима на пројекту, као и конструкцијским детаљима система.

Модел са навојем за монтирање пригушивача пуцња. Фото: Милош Јевтић

Већ на први помен назива пројекта пажњу плени једна од најстаријих српских речи, која је општеприхваћена у свету. У Техничком ремонту кажу да је то резултат маркетиншких мотива увозника из САД да систем носи атрактиван, звучан назив те „смо се одлучили за реч вампир, јер је то једна од најстаријих српских речи, али прави назив је РС9”. Рад на пројекту, поред изузетне мотивације и ентузијазма, носио је и прегршт изазова, али руководство ниједног момента није одступило од максиме: „Правимо да траје”, не пристајући на компромисе када је квалитет материјала и финалног производа у питању. Управо из тог разлога било је много консултаната, конструктора из компанија са наших, али и простора Европске уније, који су нудили решења, али је комплетан систем у крајњој мери производ знања и искуства Техничког ремонта, на челу са главним конструктором Владимиром Поповићем.

Полуаутоматски пиштољ „РС9” функционише по принципу кратког трзаја цеви и модификованог Browning система брављења (тзв. „сигова брава”), са DA/SA окидањем⁵. Визуелно и конструкцијски неодољиво подсећа на швајцарски класик „SIG P220”, односно серију „ЦЗ 99” из Крагујевца, што ће код старијих генерација несумњиво изазвати благи осећај носталгије. Један од основних критеријума који је нови систем

⁵ Са силом окидања од 2,2 kg при SA, односно 5,5 kg при DA окидању.

trebalo da zadovolji u fazi razvoja jeste pouzdanost u svim klimatsko-terenским условима⁶, са посебном пажњом на оптимизацију перформанси при брзој борбеној палъби.

Леви профил система у стандардној верзији. Фото: ТРБ

У вези с тим, значајно је истаћи да је дужина рама једнака дужини навлаке цеви⁷, што омогућава и дуже вођице, односно стабилно, поуздано креатање навлаке при раду. Систем је намењен „професионалцима и сваки је детаљ на њему произашао из праксе”. Такође, у фази развијања пројекта од огромног значаја за рад имали су „савети и искуства посебно обучених припадника полиције Републике Српске, као и такмичара у практичном стрелаштву”. Стога је велики труд уложен и у оптимизацију балансираности маса оружја.

⁶ У прилог томе говоре и подаци из последњег опсежног тестирања система: испалено је преко 15 000 метака у екстремним условима, као што су температура -40°C и +60°C, након потпуног потапања у воду, потапања у блато и посипања песком. Након 15 000 метака систем је забележио 6 застоја, за које се није поуздано могло утврдити јесу ли последица истрошености система или употребљене муниције, али руководећи се професионалном одговорношћу, конструктори су ове застоје приписали ипак пиштољу. Занимљиво је приметити да су након сваких 1000 метака гађане контролне групе и да су након седам и осам хиљада метака биле успешније него на почетку тестирања (контролне групе гађане су из спреге за упуцавање пиштоља, како би се елеминисао људски фактор).

⁷ Енг. long dust cover.

Посебан понос конструктора из Републике Српске представља конструкцијско решење полуге декокера, о чему су рекли: „Полуга декокера, јединствена за наш пиштољ, има две функције, да врати ударач у предњи положај, односно устави навлаку пиштоља у задњем положају при испаљивању последњег метка. На овај начин смо елиминисали једну полугу из конструкције система”.

Конструкцијске карактеристике

Основне команде на систему распоређене су логично, добро су профилисане и лако се опажа фина, завршна обрада. У изради ударача циљ је био да „омогући максималну контролу оружја и у најтежим условима”. Имајући у виду да је производња система на самом почетку, доступни модели фаворизују десноруке стрелце, али у руководству истичу да ће у скорој будућности имати модел који ће бити подједнако употребљив како за десноруке, тако и за леворуке стрелце.

Поглед на навлаку. Фото: ТРБ

Призматична навлака је закошена на бочним странама, са јасно израђеним, обостраним урезима на задњем и предњем крају, ради сигурнијег хвата при повлачењу. Механички нишани остварују дужину нишанске линије од 161 mm и „Novak” су дизајна, са три тачке, а у развоју су нишани троугластог облика, односно модели са трицијумским цевчицама. У изради рама конструктори су се одлучили за дурал алуминијум Т7075-Т6, како би корисницима, посебно професионалцима, омогућили максималну поузданост и контролу у свим условима.

Интегрисана „Picatinny“ шина са четири позиције. Фото: ТРБ

Облоге рукохвата су за сада стандардизоване величине, а купцима ће се испоручивати израђене од полимера/гуме, док ће се на захтев испоручивати и алуминијумске облоге. Полуга за ослобађање навлаке постављена је на левом профилу, изнад обарача. Браник обарача је простран, омогућавајући стрелцу оптимално руковање и при ношењу рукавица, а са предње стране је ожлебљен. Испред браника интегрисана је „Picatinny“ шина са четири позиције, омогућавајући прихват тактичких додатака.

У Техничком ремонту предвиђају да би развој „compact“ верзије требало да почне током 2020. године, а заинтересованим купцима су, поред стандардне, доступне и ексклузивне верзије, односно верзије са навојем за монтирање пригушивача пуцња.

Да је пројекат квалитетно реализован и да акумулира огроман потенцијал сведоче и бројне успешне промоције на познатим сајмовима наоружања, попут „IDEX“ у Абу Дабију 2016. и 2019, затим „IDEF“ у Истанбулу 2016, „Партнер 2017“ и „Партнер 2019“ у Београду, „Eurosatory“ у Паризу 2018. године и други.

*Милош М. Јевтић (Miloš M. Jevtić), уредник сајта specijalne-jedinice.com,
e-mail: info@specijalne-jedinice.com,
ORCID iD: <http://orcid.org/0000-0002-1305-7618>*